

Parth Vidya Prasarak Mandal's

**Babuji Avhad
Mahavidyalaya**
(Established : 1965)

Department of Politics
(Established : 1965)

समाजिक चळवळ

सामाजिक चळवळीची व्याख्या -

- ❖ सामाजिक जीवनात नवीन सुव्यवस्था पस्थापित करण्यासाठी केलेला संघटीत प्रयत्न म्हणजे सामाजिक चळवळ होय - एच.ए. ब्लुमर
- ❖ समाजव्यवस्थेच्या एखाद्या भागात बदल घडवून आणण्यासाठी केलेली सामुहीक मागणी म्हणजे सामाजिक चळवळ होय- जे.आर. गसफील
- ❖ मनवी संबंधाच्या आंतर क्रियेमधील धडणीची अवस्था म्हणजे सामाजिक चळवळ होय- शेरीफ आणि शेरीफ
- ❖ थोडक्यात सामाजिक चळवळ ही एक सातत्याने चालणारी प्रक्रिया आहे.

❖ समाजिक चळवळीची वैशिष्ट्ये -

- ❖ १. सामाजिक चळवळीचे ध्येय समाजामध्ये बदल घडवून आणणे हा असतो.
- ❖ २. ही चळवळ मुलभूत तत्वप्रणाली पायावर निर्माण झालेली आसते.
- ❖ ३. आशा चळवळी मध्ये समान ध्येयाची भावना निर्माण होते.
- ❖ ४. सामाजिक चळवळी मध्ये अनेक सदस्य सहभागी असतात.
- ❖ ५. सामाजिक चळवळ दिर्घकाळ चालणारी असते.

❖ सामजिक चळवळीची कार्ये -

- ❖ १. समाजजीवनातील रिक्तता भरून काढणे
- ❖ २. आर्थिक पर्यायांचा शोध
- ❖ ३. राजकीय पर्यायांचा शोध.
- ❖ ४. नव समाजाचा शोध